

PROEFSLEUVENONDERZOEK

GRAETERWEG

TE BOUKOUL

GEMEENTE ROERMOND

Archeologie

Evaluatieverslag Proefsleuvenonderzoek Graeterweg te Boukoul in de gemeente Roermond

Opdrachtgever

Van Buggenum
Molenstraat 42
4758 AB Standdaarbuiten

Rapportnummer

2640.006

Versienummer

C1

Datum

3 april 2017

Vestiging

Limburg
Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
0475 - 504961
swalmen@econsultancy.nl

Opsteller

Dr. A.C. Mientjes

Paraaf**Autorisatie**

Drs. A.H. Schutte (Senior KNA-Archeoloog)

Paraaf

© Econsultancy bv, Swalmen

Foto's en tekeningen: Econsultancy bv, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Econsultancy aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN: 2210-8777 (Analoog rapport)

ISSN: 2210-8785 (Digitaal rapport E-depot)

Administratieve gegevens plangebied		
Projectcode	2640.006	
Toponiem	Graeterweg	
Opdrachtgever	Van Buggenum	
Gemeente	Roermond	
Plaats	Boukoul	
Provincie	Limburg	
Kadastrale gegevens	Kadastrale gemeente Swalmen, Sectie D, nummer 3303, en Sectie L, nummer 2	
Omvang plangebied	circa 1,5 hectare	
Omvang onderzoeksgebied	circa 5350 m ²	
Kaartblad	58G (schaal 1:25.000)	
coördinaten centrum plangebied	X: 200.600 / Y: 358.725	
Bevoegde overheid	Gemeente Roermond Postbus 900 6040 AX Roermond Markt 31	6041 EM Roermond Hoofd afdeling plannen en projecten Drs. H.L. van der Kolk
Deskundige namens de bevoegde overheid	Gemeente Roermond Postbus 900 6040 AX Roermond Markt 31 6041 EM Roermond	Contactpersoon: Mevrouw Silvia Pellemans E.: silviapellemans@roermond.nl T.: 0475-359999
ARCHIS3 Onderzoeksmeldingsnummer (OM-nr.)	4037520100	
Archeoregio NOaA	Limburgs zandgebied	
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy, Swalmen	
Uitvoerders veldwerk	Econsultancy, G. Boots, P. Bringmans, S. Brussé, C. Enzl, A.C. Mientjes	
Doorlooptijd	16 en 17 maart 2017 (totaal 2 velddagen)	

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	MATERIEEL EN MATERIAAL	1
3	AANLEIDING	1
4	VERWACHTING OP BASIS VAN HET VOORONDERZOEK.....	1
5	VOORLOPIGE RESULTATEN VELDWERK.....	2
5.1	Bodemopbouw.....	2
5.2	Vondsten en monsters.....	2
5.3	Sporen	2
5.4	Voorlopige interpretatie	2
6	AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT AANVULLEND ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK	4

1 INLEIDING

Econsultancy heeft in opdracht van de heer Van Buggenum een karterend/waarderend proefsleuvenonderzoek uitgevoerd voor de aanleg van een nieuwe woning en watergang in het plangebied aan de de Graeterweg te Boukoul in de gemeente Roermond (bijlage 1 en 2).

Onderhavig evaluatierapport betreft een voorlopige interpretatie van de onderzoeksresultaten en een advies ten aanzien van het nog uit te voeren aanvullende (veld)onderzoek. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. Bij vragen betreffende het onderstaande kan contact worden opgenomen met de projectleider de heer Dr. A.C. Mientjes.

2 MATERIEEL EN MATERIAAL

Het graven van de sleuven heeft plaatsgevonden met behulp van een graafmachine uitgerust met een gladde bak. De vlakken zijn ingemeten met een Rover GPS. De coupes en profielen zijn gefotografeerd met een digitale camera en digitaal ingetekend op een Panasonic Toughbook. Het vlak en de stort is met een metaaldetector onderzocht.

3 AANLEIDING

In het plangebied zal een nieuwe woning, watergang en poel (in kader van natuurcompensatie) worden gerealiseerd. Verwachte effecten van de vergunningplichtige activiteit op het archeologisch bodemarchief: daar waar de bodem wordt geroerd zullen de op basis van het vooronderzoek eventueel aanwezige archeologische waarden verloren gaan.

4 VERWACHTING OP BASIS VAN HET VOORONDERZOEK

Op basis van het eerder uitgevoerde bureauonderzoek is geconcludeerd dat het plangebied op een oeverwal langs een oude restgeul van de Maas is gelegen.¹ Dit betekent dat het plangebied voor zowel jagers-verzamelaars als landbouwers een landschappelijk gezien gunstige vestigingslocatie is geweest. Het plangebied heeft een middelhoge gespecificeerde archeologische verwachting voor resten uit het Laat Paleolithicum en Mesolithicum en een hoge gespecificeerde archeologische verwachting voor resten uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Uit de resultaten van het inventariserend veldonderzoek d.m.v. grondboringen (IVO-Overig, verkennende fase) blijkt dat in het plangebied bij alle boringen sterk siltige tot zwak zandige kleiafzettingen en matig tot uiterst siltige zandafzettingen zijn aangetroffen. De in het plangebied aangetroffen afzettingen zijn typisch voor een kronkelwaard, waarbij de afzettingen naar beneden toe minder siltig en grover van samenstelling worden. Duidelijk is in ieder geval dat in het plangebied oudere rivierafzettingen (Maas) direct beneden de bouwvoor aanwezig zijn. Op basis van de aangetroffen boorprofielen wordt het beeld zoals in het bureauonderzoek is geschetst gehandhaafd. Het plangebied behoudt daarom zijn middelhoge tot hoge verwachtingswaarde. Archeologische resten kunnen direct beneden de bouwvoor, in de top van de siltige en zandige rivierafzettingen, worden aangetroffen, op circa 25 à 40 centimeter beneden het maaiveld. Bepaalde sporen, zoals (paal)kuilen en putten, kunnen dieper in de ondergrond (rivierafzettingen) zijn ingegraven.

¹ Stiekema, 2017: Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Graeterweg te Boukoul in de gemeente Roermond (Econsultancy rapportnr. 2640.004), Swalmen.

5 VOORLOPIGE RESULTATEN VELDWERK

Het totale oppervlak van het proefsleuvenonderzoek bedroeg circa 560 m² (circa 10% van het onderzoeksgebied van de 5.350 m²) en betreft zeven werkputten. In de werkputten is één archeologisch leesbaar vlak aangelegd direct beneden de bouwvoor in de top van de siltige en zandige rivierafzettingen.

5.1 Bodemopbouw

De natuurlijke bodemopbouw is vergelijkbaar met de verwachting op basis van het vooronderzoek, bestaande uit zwak zandige leem (LZ1), oftewel siltige rivierafzettingen. Naar het oosten toe in het onderzoeksgebied was een schuine gelaagdheid in de rivierafzettingen zichtbaar, ontstaan als gevolg van (1) oppervlakte erosie, of (2) door afzettingen in de binnenbocht van een riviermeander (kronkelwaardafzettingen). In het meest oostelijke deel van het onderzoeksgebied zijn tenslotte ook beekafzettingen aangetroffen. Aan de oostkant van het onderzoeksgebied is nog een actief beekdal aanwezig. In de standaardrapportage zal de bodemopbouw aan de hand van de veertien gedocumenteerde profielen nader worden beschreven. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen grootschalige/vlakdekkende verstoringen aangetroffen.

5.2 Vondsten en monsters

Op het moment van het opstellen van het hier nu voorliggende evaluatierapport was nog niet al het vondstmateriaal gewassen, gedetermineerd en geteld. In het veld zijn in totaal 29 vondstnummers uitgedeeld. Dit betreft zowel aanlegvondsten als vondsten uit sporen, met name aangetroffen bij het couperen en afwerken van sporen. Het vondstmateriaal kan globaal onderverdeeld worden in aardewerkfragmenten, baksteen, metaal en natuursteen (o.a. basalt/tefriet van maalstenen), en gedateerd worden in de Romeinse tijd (o.a. fragmenten *terra sigillata* en gebruiks aardewerk), Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

5.3 Sporen

Er zijn in de zeven werkputten 27 archeologische spoornummers uitgedeeld. Bij nadere analyse in het veld zijn 3 van de 27 sporen komen te vervallen. Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn alle sporen gecoupeerd en afgewerkt, en deels gefotografeerd en getekend. Alleen in Werkput 2 zijn de gecoupeerde sporen niet afgewerkt, omdat mogelijk rond deze werkput het veldonderzoek uitgebreid dient te worden (zie aanbevelingen aanvullend archeologisch onderzoek hieronder). De aangetroffen sporen kunnen in de Romeinse tijd, Middeleeuwen en Nieuwe tijd gedateerd worden, en bestonden uit paalgaten, (afval)kuilen en lagen, greppels, een veldoven, en mogelijk karrensporen (weg).

5.4 Voorlopige interpretatie

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn sporen uit de Romeinse tijd, Middeleeuwen en Nieuwe tijd aangetroffen. In het bijzonder de sporen uit de Romeinse tijd kunnen als belangwekkend gewaardeerd worden. Het betreft circa zeven paalgaten en/of kuilen en een greppel dat Romeins aardewerk (o.a. verweerd *terra sigillata*) en fragmenten basalt/tefriet (van maalstenen) bevatten. Deze laatste genoemde sporen zijn aangetroffen in Werkput 1, 2 en 6, aan de zuidwest zijde van het onderzoeksgebied. Voorlopig worden deze resten uit de Romeinse tijd gerelateerd aan activiteiten op een woonerf, mogelijk een boerderij. Met enige voorzichtigheid kan gesteld worden dat de gebouwen zelf iets meer naar het zuiden lagen, ongeveer ter plekke van de huidige woningen aan de Boven Boukoul. Aan de noordzijde wordt de Romeinse vindplaats begrensd door Werkput 5 en 7, waarin geen Romeinse sporen zijn aangetroffen.

De sporen uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd, aangetroffen in Werkput 2, 3, 4, 5 en 6, betreffen kuilen, greppels, antropogene lagen direct beneden de bouwvoor, karrensporen en mogelijk een veldoven. De enige greppel met duidelijk middeleeuws vondstmateriaal lag binnen een oude, opgevulde beekbedding.

6 AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT AANVULLEND ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek, uitgevoerd op 16 en 17 maart 2017, wordt geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te voeren in het zuidwestelijke deel van het onderzoeksgebied, ter plekke van de zone rondom Werkput 1 en 2 (zie bijlage 3). In Werkput 1 en 2 is het merendeel van de Romeinse sporen aangetroffen, hoewel ook in Werkput 6 mogelijk twee kuilen en een greppel uit de Romeinse tijd zijn aangetroffen. De ondergrond in de zone direct rondom Werkput 6 zal echter niet verstoord worden in het kader van de onderhavige ontwikkelingsplannen t.a.v. het plangebied.

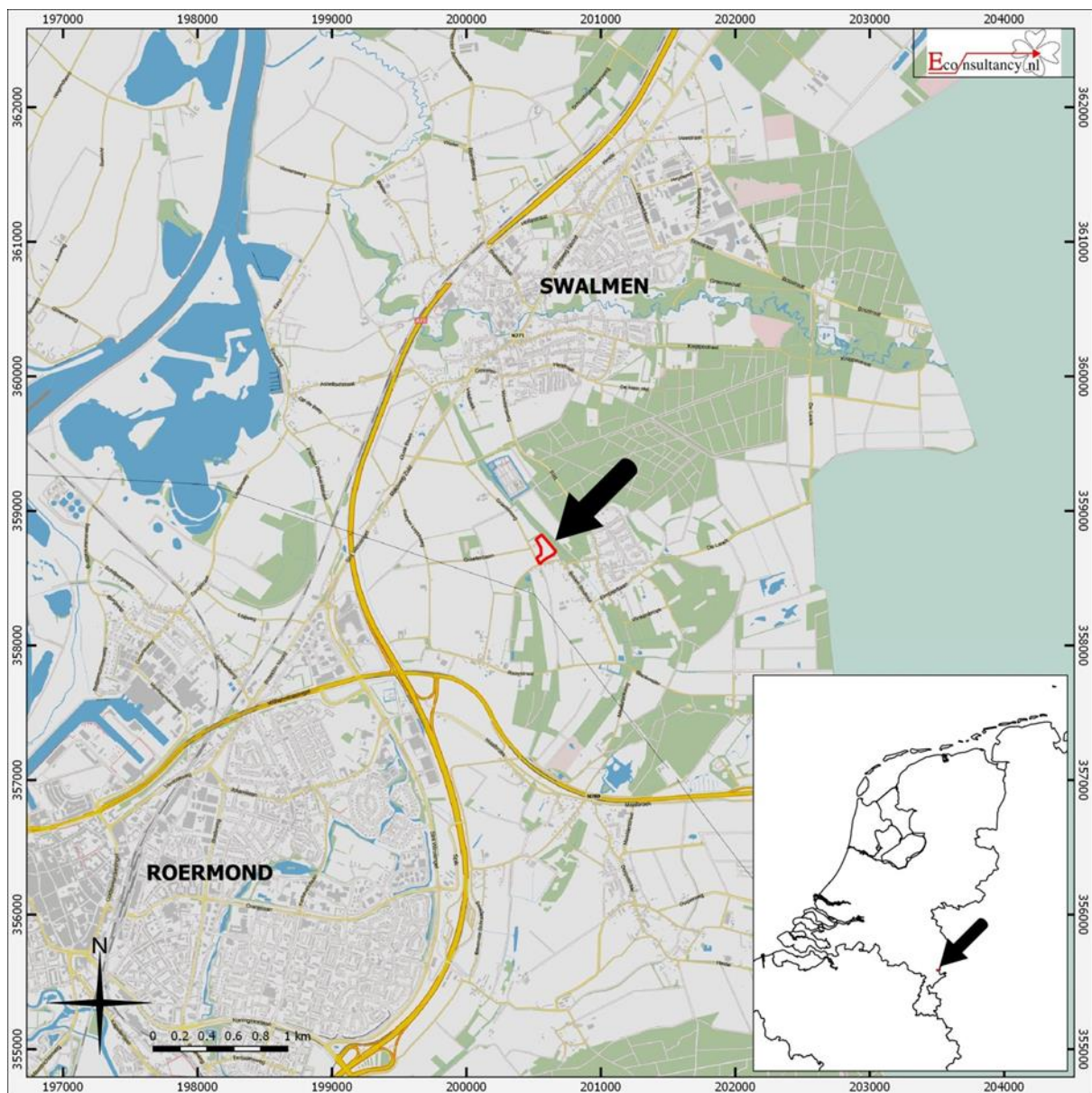
Voorlopig worden de sporen uit de Romeinse tijd in verband gebracht met activiteiten op een achtererf. De bebouwing uit de Romeinse tijd heeft hoogstwaarschijnlijk ter plekke van de huidige woningen aan de Boven Boukoul gelegen, ten zuiden van het onderzoeksgebied, c.q. plangebied.

Geadviseerd wordt om de aanleg van de nieuwe watergang vanaf de Graeterweg (locatie van Werkput 1) tot aan Werkput 3, aan de oostzijde, onder archeologische begeleiding te doen uitvoeren. Doel van deze Archeologische Begeleiding is om mogelijk aanwezige archeologische waarden *ex situ* veilig te stellen, de verspreiding van sporen uit de Romeinse tijd te onderzoeken, en de begrenzing van het Romeinse erf zo goed mogelijk vast te stellen.

De resultaten van het aanvullende archeologische onderzoek, in de vorm van een Archeologische Begeleiding, kunnen geïncorporeerd worden in de rapportage van het reeds uitgevoerde proefsleuvenonderzoek. Aangezien in het bestaande PvE² voorzien is in een doorstart naar een opgraving, wordt het niet noodzakelijk geacht een nieuw PvE op te stellen voor de Archeologische Begeleiding.

² Boots, G.J. 2017: Programma van Eisen Graeterweg te Boukoul, gemeente Roermond (PvE nummer 2640.005), Swalmen.

Bijlage 1 Ligging plangebied

Bijlage 2 Luchtfoto van plangebied

Werkputten- en alle sporenkaart

(geprojecteerd op inrichtingsplannen: blauw is nieuwe watergang)

